

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน
สารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้น
ที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

Rajabhat Mahasarakham University

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 – 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2547 จำนวน 52 โรงเรียน จำนวนประชากร 780 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 – 3 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณ
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
ตามสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane 1973 : 727 อ้างอิงมาจาก สุพจน์ วัฒนวิเชียร. 2543
: 28) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (780 คน)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในที่นี้คือ .05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{780}{1 + 780(0.05)^2}$$

$$n = 264.40$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 264 คน

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) แบ่งกลุ่มประชากรตามประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมาก และกลุ่มประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย

2) แบ่งกลุ่มประเภทที่ได้ตามข้อ 1) ออกตามกลุ่มอาชีพ ประเภทละ 3 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

3) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มประเภทเท่าๆกัน คือประเภทละ 132 คนรวม 264 คนโดยกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ในแต่ละกลุ่มประเภท ให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มอาชีพ 3 กลุ่มอาชีพเท่ากัน จะได้กลุ่มตัวอย่างอาชีพละ 88 คน รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของความสัมพันธ์และอาชีพ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1. ประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมาก		
1.1 อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	136	44
1.2 อาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	132	44
1.3 อาชีพเกษตรกรรม	128	44
รวม	396	132
2. ประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย		
2.1 อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	134	44
2.2 อาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	126	44
2.3 อาชีพเกษตรกรรม	124	44
รวม	384	132
รวม	780	264

1.3 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of analysis) การศึกษาวิจัยครั้งนี้หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นปัจเจกบุคคล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามแบบของ Likert ที่มีการให้คะแนนแบบเดียวกันทุกข้อ โดยกำหนดให้ในแต่ละข้อมีคะแนนและระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด มากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดมาก

- คะแนน 3 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน
สารเสพติดปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน
สารเสพติดน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน
สารเสพติดน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมี
วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

- 2.1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาของแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด
- 2.1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทำการตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความ
ถูกต้องของแบบสอบถาม สำหรับผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประกอบด้วย

1) นายสุวิทย์ วงษาไฮ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวาปีปทุม ตำบลหนองแสง อำเภอ
วาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2) นายพลศักดิ์ ศรีโง๊ะ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
การวัดผลการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านหนองไม้ ตำบลหวาย อำเภอ
วาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

3) พ.ต.ต.พัชรกร ศาสนะสุพันธ์ ตำแหน่ง สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธร
อำเภอ หนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์
เพื่อการพัฒนา

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อ 2.1.3 ครอบคลุม
เนื้อหา และตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 – 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้คณะกรรมการสถานศึกษา กับชั้นพื้นฐานในข้อ 2.1.4 มาตรวจสอบหาความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เป็นรายชื่อ รายด้าน และแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยทำตามขั้นตอนดังนี้

1) การวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายชื่อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายชื่อ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ (ทดสอบเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t-test) เป็นรายชื่อ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้ข้อที่มีค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (แบบสอบถามที่ให้ค่า t ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป) จำนวน 20 ข้อ

2) ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายด้าน เพื่อหาความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Lee J. Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชั้นเตรียมการวางแผน เท่ากับ 0.83 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชั้นการวางแผน เท่ากับ 0.90 ได้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชั้นการปฏิบัติตามแผนเท่ากับ 0.86 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชั้นการติดตามและประเมินผล เท่ากับ 0.82

3) ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อหาความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Lee J. Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อมั่นสูง สามารถนำแบบสอบถามชุดนี้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยได้

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check - List) เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ประเภทคุณลักษณะ อาชีพ และวุฒิการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการเตรียมวางแผน
2. ขั้นการวางแผน
3. ขั้นการปฏิบัติตามแผน
4. ขั้นการติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคำถามชนิดปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.2 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอกำหนด วัน เวลา และสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จำแนกแบบสอบถามตามประเภท กลุ่มอาชีพ และกลุ่มวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป บรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต(Mean),ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1.00-1.50	น้อยที่สุด
1.51-2.50	น้อย
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก
4.51-5.00	มากที่สุด

4.3 การทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างกลุ่มประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2 ตัวแปรประเภท) ใช้การทดสอบด้วย t-test

4.4 การทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างกลุ่มอาชีพและระหว่างกลุ่มวุฒิการศึกษา (มากกว่า 2 ตัวแปร) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ถ้าหากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

4.5 ประมวลผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาวิเคราะห์เนื้อหาและเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็น

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

5.1.1 ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยการทดสอบทางสถิติ t-test เพื่อหาค่า t (ความแตกต่าง

ระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.1.2 ความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเป็นรายด้านหรือทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Lee J. Cronbach)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป บรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และความคิดเห็นทั่วไป ใช้สถิติ

- 1) ความถี่
- 2) ร้อยละ
- 3) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
- 4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2.3 การทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างกลุ่มอาชีพและระหว่างกลุ่มวุฒิการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ถ้าหากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

5.2.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใช้การหาความถี่

6. ระยะเวลาในการทำวิจัย

ระหว่างเดือน มกราคม 2547 – เดือน กรกฎาคม 2548